

Sygn. akt XX GC 16/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz
Protokolant:	protokolant sądowy Martyna Peas

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. B.

przeciwko (...) Bank spółce akcyjnej w W.

o ustalenie

I. oddała powództwo;

II. zasądza od K. B. na rzecz (...) Bank spółki akcyjnej w W. kwotę 5.417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz

Sygn. akt XX GC 16/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 stycznia 2018 r. powód K. B. wniósł o ustalenie, że jego dług pieniężny w spłacie kapitału wobec pozwanej (...) Bank spółki akcyjnej w W. z tytułu umowy kredytu numer (...) (...) wynosił na dzień 1 kwietnia 2017 r. kwotę 363.978,53 złotych. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu swojego stanowiska podał, że zawarł z pozwaną umowę kredytu na całkowitą kwotę 526.765,99 złotych. Pismem z dnia 30 czerwca 2017 r. pozwana wypowiedziała umowę w części dotyczącej terminów i warunków spłaty zadłużenia z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Pozwana w piśmie wskazała, że brak spłaty zadłużenia przeterminowanego w terminie 30 dni spowoduje wymagalność całej należności kapitałowej w wysokości 473.039,56 złotych. Powód nie wpłacił żądanej kwoty i wskazał, że wyliczenie przez pozwaną zadłużenia na kwotę 473.039,56 złotych było błędne, niezgodne z umową i obowiązkami ciążącymi na obu stronach umowy (pozew – k. 3-4 verte).

W odpowiedzi na pozew z 15 marca 2018 r. pozwana – (...) spółka akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazała, że powód dokonał zapłaty 59 ze 120 rat, z czego tylko 4 raty zostały zapłacone w terminie. W oparciu o postanowienia

umowy kredytu pozwana naliczała odsetki umowne za opóźnienie według stopy wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP - od kwoty niespłaconego w terminie kapitału. Nadto w związku z zadłużeniem powoda, podejmowała czynności windykacyjne za które pobierano opłaty według określonych stawek. Powód w pozwie nieprawidłowo wskazał jedynie kwotę zadłużenia z tytułu kapitału, bez uwzględnienia zadłużenia z tytułu należności ubocznych, opłat i prowizji, mimo że w okresie trwania umowy pozostawał w opóźnieniu co do płatności rat kredytu, co powodowało naliczenie odsetek za opóźnienie (odpowiedź na pozew – k. 39-43).

W dalszym toku postępowania – stanowiska stron nie uległy zmianie.

Na rozprawie w dniu 9 października 2018 r. pełnomocnik pozwanej poinformował, że w dniu 14 grudnia 2017 r. (...) Bank wytoczyła powództwo o zapłatę przeciwko K. B., które toczy się obecnie przed Sądem Okręgowym w Warszawie XXV Wydziałem Cywilnym.

Na rozprawie w dniu 9 października 2018 r. Sąd dopuścił dowód z dokumentów dołączonych do pozwu i odpowiedzi na pozew oraz dalszych pism procesowych na okoliczności w nich wskazane, oddalił natomiast wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy niniejszej, Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 marca 2012 r. K. B. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) w Z. zawarł z (...) Bank spółką akcyjną w W. (dalej jako (...) Bank) umowę kredytu nr (...) (...). Całkowita kwota kredytu wynosiła 526.765,99 złotych (umowa kredytu – k. 53-59, harmonogram spłat kredytu – k. 60-95 verte, k. 100-100 verte, wyciągi bankowe – k. 96-99 oraz dokumenty bankowe – k. 101-129).

Pismem z 30 czerwca 2017 r. (...) Bank oświadczyła, że wypowiada umowę kredytu – w części dotyczącej terminów i warunków spłaty zadłużenia, wskazując jako łączne zadłużenie kwotę 22.252,01 złotych. W piśmie wskazano, że brak wpłaty przeterminowanego zadłużenia w okresie wypowiedzenia umowy spowoduje, że po upływie 30-dniowego okresu wypowiedzenia cała należność kapitałowa w kwocie 473.039,56 złotych stanie się natychmiast wymagalna wraz z należnymi odsetkami (wypowiedzenie umowy – k. 16).

W piśmie skierowanym do (...) Bank z 24 października 2017 r. K. B. wskazał, że od 1 kwietnia 2017 r. saldo długu wynosi 363.978,53 złotych i wniósł o potwierdzenie własnych wyliczeń. W piśmie z dnia 3 listopada 2017 r. (...) Bank wskazała, że łączna kwota zadłużenia wynosi 509.208,33 złotych, w tym zaległość w spłacie kapitału, odsetek, opłaty i prowizje oraz odsetki karne (wezwanie – k. 17-29, pismo – k. 31).

W dniu 14 grudnia 2017 r. (...) Bank wytoczyła powództwo o zapłatę przeciwko K. B., które toczy się przed Sądem Okręgowym w Warszawie XXV Wydziałem Cywilnym pod sygn. akt XXV C 1584/18 (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych odpisów i kopii dokumentów, które zostały złożone do akt niniejszej sprawy. Sąd oddalił zgłoszony przez powoda wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu bankowości na okoliczność wysokości długu kredytowego powoda na dzień 1 kwietnia 2017 r. z uwagi na jego nieprzydatność dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo należało oddalić z uwagi na brak interesu prawnego w jego wytoczeniu po stronie powoda.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że roszczeniem dochodzonym przez powoda było ustalenie, że dług pieniężny wobec pozwanego banku z tytułu zawartej między stronami umowy kredytu wynosił na dzień 1 kwietnia 2017 r. kwotę 363.978,53 złotych. Powód oparł zatem żądanie pozwu na art. 189 k.p.c., zgodnie z którym może on żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Przesłankami powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa są zatem interes prawny powoda oraz istnienie stosunku

prawnego lub prawa, którego powództwo dotyczy. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia zaistnienia powyższych przesłanek spoczywa na powodzie, bowiem to on z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Przepis art. 189 k.p.c. ma jednakże zastosowanie tylko wówczas, gdy powód ma interes prawny w ustaleniu wskazanych okoliczności, co stanowi istotne ograniczenie ilości przypadków, w których może on zostać zastosowany. Celem tego ograniczenia jest zaś to, by konieczność rozstrzygnięcia spornych kwestii przez sąd dotyczyła tylko przypadków, w których jest to niezbędne dla zapewnienia ochrony prawnej. Zgodnie z poglądem prezentowanym w orzecznictwie, materialnoprawna przesłanka interesu prawnego w wytoczeniu powództwa ma miejsce, gdy sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2009 r., sygn. akt II CSK 33/09, OSNC - Zb. dodatkowy 2010 nr B, poz. 47, str. 94). Jej brak pociąga za sobą oddalenie powództwa. Należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, że interes prawny uzasadniający wniesienie powództwa o ustalenie powinien być rozumiany elastycznie, z uwzględnieniem celowościowej wykładni tego pojęcia, konkretnych okoliczności danej sprawy i tego, czy strona może uzyskać pełną ochronę swoich praw w drodze powództwa o świadczenie. Warunkiem sine qua non dopuszczalności powództwa o ustalenie jest istnienie po stronie powodowej interesu prawnego w ustaleniu konkretnego stosunku prawnego lub konkretnego prawa. Interes prawny stanowi przesłankę merytoryczną powództwa o ustalenie. Interes prawny, jako materialnoprawna przesłanka roszczenia przewidzianego w art. 189 k.p.c., jest kategorią obiektywną i musi być wykazany przez powoda. Roszczenie przewidziane w art. 189 k.p.c. nie służy bowiem ustaleniu przez sąd treści normy prawnej z dokonaniem wiążącej wykładni przepisu określającego prawa i obowiązki powoda. Nie służy również wskazaniu przez sąd powodowi drogi prawnej służącej realizacji jego uprawnienia przewidzianego w określonym przepisie. Pojęcie interesu prawnego należy interpretować szeroko, przy czym nie musi być to interes majątkowy, może to też być interes niemajątkowy. Przy ocenie interesu prawnego należy stosować kryteria obiektywne, a nie subiektywne. Nadto musi on istnieć w chwili wytoczenia powództwa i zamykania rozprawy. Sąd wydaje wyrok, biorąc pod uwagę stan rzeczy w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.) co oznacza, że interes prawny musi zaistnieć najpóźniej w chwili wydawania wyroku. Wskazać jednakże należy, że interes prawny do wytoczenia powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego nie zachodzi, jeżeli zainteresowany może na innej drodze osiągnąć w pełni ochronę swoich praw (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 2 października 2015 r., sygn. II CSK 610/14, Legalis numer 1378808, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2012 r., II CSK 143/12, Biuletyn Sądu Najwyższego – Izba Cywilna 2013 nr 12 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 29 października 2009 r., III CZP 79/09, BSN 2009, nr 10).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż prawo podmiotowe przysługujące powodowi nie wymaga udzielenia ochrony w ramach niniejszego postępowania – z uwagi na toczące się z jego udziałem w Sądzie Okręgowym w Warszawie postępowanie – w sprawie prowadzonej pod sygnaturą XXV C 1584/18. Powództwo o zapłatę w przywołanej sprawie wniosła w dniu 14 grudnia 2017 r. (...) Bank. Sąd Okręgowy przychylił się w tym zakresie do stanowiska prawnego sformułowanego przez Sąd Najwyższy, zgodnie z którym, jeżeli powództwo o ustalenie istnienia prawa jest jedynym możliwym środkiem jego ochrony, powód ma interes prawny w żądaniu ustalenia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012 r., sygn. III CSK 181/11, OSNC 2012 nr 7-8, poz. 101, str. 133).

W przedmiotowej sprawie powództwo oparte na art. 189 k.p.c. nie jest jedynym środkiem prawnym zapewniającym powodowi ochronę, albowiem wszelkie zarzuty co do ewentualnego błędnego wyliczenia zadłużenia z tytułu umowy kredytowej zostaną poddane ocenie w ramach postępowania uprzednio zawisłego między stronami. Okoliczności i zarzuty podniesione przez powoda będą podlegały badaniu w wytoczonej wcześniej sprawie, jako stanowiące przesłanki rozstrzygnięcia – z uwagi na ich podstawowe znaczenie dla oceny zasadności żądania zapłaty przez pozwany bank konkretnej sumy pieniężnej wynikającej z zawartej przez strony umowy kredytowej. Jeśli bowiem doszło do wszczęcia postępowania w sprawie o zapłatę – i miało to miejsce wcześniej niż wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie, powodowi przysługuje obrona we wszczętym już procesie (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 29 lutego 1972 r., I CR 388/71, Legalis numer 16075, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 12 czerwca 2012 r., I ACa 19/13, Legalis numer 733007).

W konsekwencji powyższych rozważań powództwo podlegało oddaleniu o czym orzeczono w pkt I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zobowiązując powoda, jako przegrywającego spór, do ich uiszczenia pozwanej w całości. Na koszty pozwanej w niniejszej sprawie składały się koszty zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w łącznej wysokości 5.417 złotych (§ 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) – o czym orzeczono w pkt II wyroku.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz